

"Tots som vulnerables a l'embruix de les sectes"

Roger Pascual, periodista i sociòleg, acaba d'enllestir el llibre 'L'ombra de les sectes. Guia bàsica de grups de manipulació mental' (Llibres de l'Índex), que es publicarà ben aviat. És el primer estudi que tracta el tema en l'àmbit dels Països Catalans i ha estat escrit amb la voluntat de donar visibilitat a un tema amb massa silencis.

Quina és la finalitat dels grups de manipulació mental?

—El problema és establir què els diferencia d'altres institucions, sobretot de les religioses. Hi pot haver institucions, com ara l'Església catòlica, que tinguin la finalitat d'aconseguir que els seus membres es realitzin espiritualment, i que en les seves pràctiques es donin tècniques de control mental. La diferència és que, en les sectes destructives, la manipulació i l'abús psicològic i social dels seus membres ja són una finalitat en si mateixos.

—I la qüestió econòmica?

—Sí, sí, evidentment. El principal objectiu de la majoria d'aquests grups és treure un lucre de l'explotació dels seus membres. I mouen molts diners. Però, parlant amb exadeptes, t'adones que la recança que els queda, aquest regust tan agre, no és pels diners que hagin pogut perdre. Pot ser fins i tot que s'hagin arruïnat, però, al cap i a la fi, els diners es poden restituir. Ara bé, la salut mental, això ja és una altra història. O les relacions socials, el temps perdut, els amics que s'han quedat pel camí, la família, la parella... Tot això és molt més difícil de restituir.

—Alguns d'aquests grups tenen extenses xarxes organitzatives diversificades.

—Sí. Realment es pot parlar de transnacionals. Amb espiritualitat o sense, n'hi ha que tenen un impressionant teixit empresarial al darrere. I s'han de tenir molt en compte les connexions dins dels àmbits mediàtic o polític... Aquest és un dels riscos que em semblen més perillosos: que s'infil-

trin en les esferes de poder polític és una perversió de la democràcia.

—Parla de possibilitats?

—No, no... Ja es dona, actualment. Mira, per exemple, el pes polític que té la Cienciologia als EUA, o el de Legionaris de Crist a Mèxic. Quan analitzes l'entramat que han aconseguit crear a Mèxic, t'adones que són un imperi: no només tenen els seus instituts i universitats, sinó que disposen de diaris, de televisions, de ràdios... I ara, cada cop més, sobretot pel fet que l'Ana Botella i, sobretot, la seva germana, siguin membres destacades de Legionaris de Crist, això els fa agafar molt de poder a l'estat espanyol. Realment tot això em fa esfereir.

—Vostè ha treballat durant bastant de temps amb Assessorament i Informació sobre Sectes (AIS), de Barcelona. Quina és la tasca d'aquesta associació?

—Vaig entrar-hi en contacte, mitjançant el professor Joan Estruch, per recollir informació per a la tesina, quan estava cursant la llicenciatura de Sociologia. Vaig veure el treball que duen a terme i hi vaig voler col·laborar. L'AIS assessora i informa adeptes, exadeptes i familiars, sobretot pel que fa referència al grup de manipulació mental amb qui tinguin relació: com opera, quines tècniques utilitza, etc. Entre tots intenten fer el possible perquè aquesta persona pugui refer la seva vida ràpidament.

—Ja no és l'antiga "desprogramació"...

—La desprogramació, afortunadament, va passar a la història. Era una tècnica bastant agressiva que comportava aïllament, sovint en contra de la

voluntat de la persona afectada. A sobre, va servir per donar arguments a les sectes per defenestrar les organitzacions que les combatien.

—Quines passes es fan, per tant, per ajudar aquestes persones?

—Ara l'únic que es fa és intentar accedir a l'adepte mitjançant els seus familiars, i explicar-li, a poc a poc, les característiques del grup on està. Ha de ser molt gradual: encara que molts familiars o amics ho facin amb tota la bona fe del món, és un error dir a algú que s'ha ficat en una secta, que li estan rentant el cervell i tot això. D'aquesta manera, l'únic que s'aconsegueix és que la persona es retregui i trobi en les afirmacions una legitimació del discurs del grup: ens ataquen perquè ens envegen, no volen que evolucionis, ells no estan al teu nivell, no ho poden comprendre, etcètera. La majoria d'aquests grups utilitza molt el xantatge emocional. Fan entendre que l'adepte perdrà aquesta espècie d'"aura màgica" que li donen les seves "ensenyances" i, a més, queda clar que desapareixerà el contacte amb els adeptes, convertits pràcticament en el seu únic cercle de relació.

—Hi ha persones que hi siguin més vulnerables?

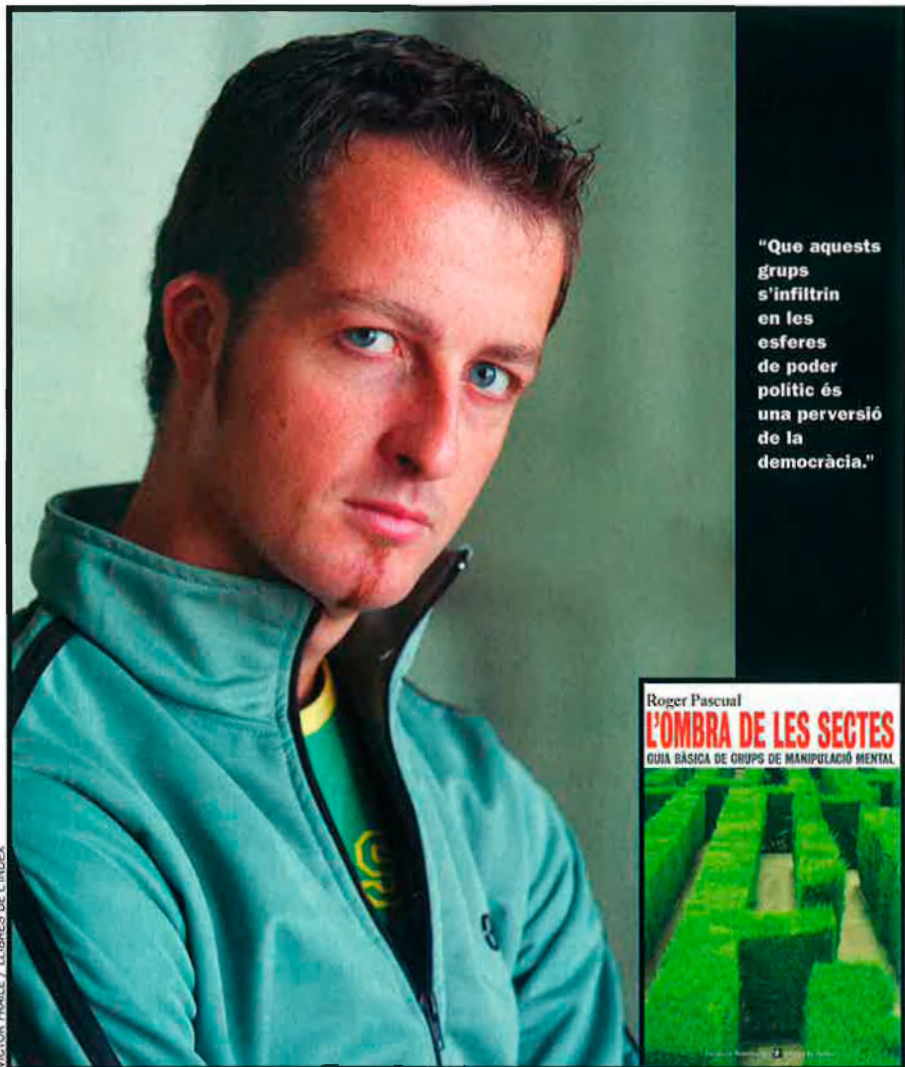
—Aquests grups se solen aprofitar dels moments de feblesa: l'adolescència pot ser un període vulnerable, però qualsevol crisi ens en fa: la mort d'un familiar, el trencament d'una relació sentimental, una malaltia... De fet, alguns dels ganxos principals són les malalties: quan la medicina convencional t'ha defenestrat i les medicines alternatives tampoc no funcionen, que et vingui qui sigui i et digui que t'ho curarà, tinguis el que tinguis... Sempre hi ha gent que s'hi tira de cap.

—Hi ha prevenció possible?

—Penso que, com sempre, la formació és el millor preservatiu.

—Falta sensibilitat sobre el tema?

—Hi ha una anècdota que explicava Xavier Vinader: poc després de la intervenció dels Mossos d'Esquadra al grup CEIS, hi va haver una reunió entre el ministre de l'Interior i el conseller d'Interior de la Generalitat de Catalunya. "No entenc per què us poseu

VÍCTOR TRALE / LLIBRES DE L'ÍNDIX

"Que aquests grups s'infiltrin en les esferes de poder polític és una perversió de la democràcia."

així, total, són quatre gats que es reuneixen per follar", va dir aleshores José Barrionuevo. Em sembla que la mateixa sensibilitat que tenia pel tema el senyor Barrionuevo és la que continua presidint les instàncies polítiques que se n'haurien d'ocupar. Se n'hauria de parlar, s'hauria d'informar moltíssim més sobre la perillositat.

—Cal destacar cap grup, en aquest sentit?

—La majoria de grups que es consideren sectes destructives porten implícita la càrrega de perillositat. Destacar-ne un seria salvar la resta. Tant de bo només tinguéssim un grup pel qual preocupar-nos! S'ha de tenir en compte que no es poden mirar els grups com si fossin una foto fixa. Un exemple paradigmàtic seria el dels Hare Krishna: durant una època, els responsables hi

van introduir tècniques molt fortes de control, i el van fer entrar en una dinàmica d'abusos sexuals, tràfic d'armes i més. Afortunadament, ara és només una secta, un grup que practica una espiritualitat que pot ser diferent o minoritària, però completament legal.

—Aquestes sectes són exclusives de l'anomenat Primer Món?

—No. Desgraciadament, n'hi ha per tot arreu. Precisament, els dos suïcidis en massa més forts es van donar a Guyana i a Uganda. El fenomen no és exclusiu d'un Primer Món amb les necessitats bàsiques cobertes i que Guyana necessita complicar-se la vida: per sobre d'extracció social, de gènere, d'edat, tots podem ser vulnerables a l'embruix d'aquestes sectes.

Núria Cadenas